

Eriävä mielipide aluehallituksen kokous 26.5.2025 §164 Ikäihmisten kuntouttavan päivätoiminnan järjestämistapa

Ikäihmisten päivätoimintaa koskeva uudistus olisi pitänyt palauttaa valmisteluun seuraavin perustein:

1. Palveluverkon supistaminen heikentää saavutettavuutta ja tasa-arvoa

- Suunnitellussa mallissa palveluverkko supistuu merkittävästi.
- Asiakkaiden matkat pitenevät – erityisesti reuna-alueilla.
- Pitkät siirtymät voivat olla fyysisesti tai kognitiivisesti heikentyneille ikäihmisille liian raskaita.
- Etäpalvelut eivät sovi muistioireisille tai heikkokuntoisille.
- Valtuustoryhmien lähes yksimielinen kanta valtuuston lähetekeskustelussa: palveluverkkoa ei tule supistaa (SDP, PS, Vihreät, Keskusta, Vasemmistoliitto).

2. THL suositaa päivätoiminnan lisäämistä – ei vähentämistä

- Terveiden ja hyvinvoinnin laitos on linjannut selvästi: päivätoimintaa tulee lisätä, koska se edistää toimintakykyä, mielialaa ja ehkäisee yksinäisyyttä.
- Supistaminen on suositusten vastainen.

3. Päivätoiminta tukee omaishoitajia, mutta käytännöt vaihtelevat

- Kuntouttava päivätoiminta mahdollistaa omaishoitajien lakisääteisten vapaiden käyttämisen.
- Nykyinen ehdotus ei vielä takaa yhdenvertaisia mahdollisuuksia omaishoitajille.
- Pirkanmaan hyvä tavoite liittää päivätoiminta vahvemmin omaishoidon tueksi ansaitsee lisävalmistelua ja selkeytystä.

4. Myöntämiskriteerit ovat liian tiukkoja

- Nykyisessä käytännössä vain kotihoidon asiakkaat ja omaishoidettavat pääsevät palvelun piiriin.
- Myös yksinäiset ja kotona sinnittelevät ikäihmiset hyötyisivät päivätoiminnasta.
- Tällä hetkellä potentiaalisesti ennaltaehkäisevä palvelu uhkaa jäädä korjaavaksi.

5. Vaikuttavuutta aliarvioidaan

- Päivätoiminnan vaikuttavuudesta on vahvaa osittaisnäyttöä: se tukee mielenterveyttä, toimintakykyä ja vähentää raskaiden palveluiden tarvetta.

- Hyvin suunniteltuna päivätoiminta on taloudellisesti järkevää.
- Esimerkiksi Varsinais-Suomen hyvinvointialue panostaa päivätoimintaan vaikuttavuuden näkökulmasta.

6. Vanhusneuvostoa ei ole kuultu

- nykyisen ehdotuksen valmistelussa on sivuutettu vanhusneuvosto, vaikka se edustaa suoraan kohderyhmää. Tämä on selkeä puute, joka rikkoo hyvän hallinnon ja osallisuuden periaatteita.

Päätöksellä on merkittäviä vaikutuksia alueen vanhusten hyvinvointiin, omaishoitajien jaksamiseen ja palveluiden tasa-arvoon. Valmistelussa on hyviä elementtejä, mutta kokonaisuus ei vielä ole valmis päätettäväksi. Palauttaminen olisi mahdollistanut asiakasmäärien tarkennuksen, vaikuttavuuden paremman huomioimisen sekä laajemman kuulemisen.

Tampereella 26.5.2025

Hanna Holma